

Forslag til Inatsisartutbeslutning om at Naalakkersuisut pålægges at anmode den amerikanske repræsentation om bistand til at søge de grønlandske mumier i Peabody museet ved Harvard University, tilbageført til Grønland.

(Medlem af Inatsisartut Doris J. Jensen, Siumut)

Svarnotat

(Naalakkersuisoq for Uddannelse, Kultur og Kirke)

1. behandling

Naalakkersuisut takker for dette forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at anmode den amerikanske repræsentation om bistand til at søge de grønlandske mumier i Peabody museet ved Harvard University, tilbageført til Grønland.

Naalakkersuisut deler ønsket om, at genstande, herunder også humant materiale, så vidt muligt tilbageføres, da der er tale om grønlandsk kulturarv, som er med til at styrke den grønlandske identitet og belyse vores historie.

Når forslagsstilleren skriver ”den amerikanske repræsentation” formoder Naalakkersuisut, at der menes Grønlands Repræsentation i Washington, D.C., idet USA's konsulat i Nuuk ikke repræsenterer grønlandske interesser.

Repatrieringen af grønlandske genstande som var opbevaret ved Nationalmuseet i København begyndte i 1982. Som følge af aftalen, der gik under titlen ”Utimit”, har Nunatta Katersugaasivia Allagaateqarfialu fået overført mere end 35.000 genstande. Der er dog fortsat genstande, der befinder sig i Danmark og andre steder som f.eks. mumierne i Peabody museet. Ønsket om, at disse genstande tilbageføres til Grønland, er ikke nyt, og det søges fremmet gennem de museale kanaler.

I forlængelse af forslagsstillerens oplysninger om mumierne fra Uunartoq kan Naalakkersuisut oplyse, at gravhulerne ved Qerrortuut på Uunartoq øen blev genbesøgt af arkæologer fra Danmarks Nationalmuseum i 1934. Man dokumenterede her omfanget af ødelæggelserne i forbindelse med M. Luthers tidligere besøg. I denne forbindelse blev der til Danmarks Nationalmuseum udtaget delvist mumificerede menneskerester af yderligere 6 voksne individer, 3 børnemumier, en mængde tøjdele og andre gravgaver. Disse senere indsamlede menneskerester er hjemført til Grønland i forbindelse med andet humant materiale under Utimit. Gravgaverne befinder sig fortsat i Danmark.

I foråret 2019 blev man i fredningsudvalget under Nunatta Katersugaasivia Allagaateqarfialu enige om at indlede en proces om en dobbelt repatriering for at samle hele fundet fra Uunartoq hulerne i Grønlandsk varetægt. Dette omfatter således både mumierne ved Peabody Museum og gravgaverne ved Danmarks Nationalmuseum. Som et skridt i denne proces

besøgte Nunatta Katersugaasivia Allagaateqarfialu Peabody Museum i april 2019 for at besøge mumierne, samt for at indlede en museal dialog angående mumiernes fremtid og mulige hjemførsel.

Forespørgslerne om repatriering af genstandene fra henholdsvis Danmark og Peabody Museum er endnu ikke afsendt. Dette skyldes primært, at der er nogle faglige bekymringer i forhold til opbevaringen af mumierne og gravgaverne, og at der vil være betydelige økonomiske og administrative konsekvenser forbundet med transport og opbevaring af mumierne.

I forbindelse med transporten skal der sikres særlige transportforhold og forsikringer. Dertil kommer konserveringsudgifter og kuratering samt sikring af acceptable, langtidsholdbare udstillings- eller opbevaringsforhold for mumier og gravgods. På nuværende tidspunkt opbevares størstedelen af humane rester fra Grønland på Panum Institutet, kurateret ved Retsmedicinsk Institut ved Københavns Universitet. En hjemtagelse af mumierne fra Peabody museum vil betyde, at de også vil skulle opbevares i dertil særskilt indrettede fryserum i Danmark, da der ikke er de nødvendige faciliteter i Grønland.

Der er således behov for en afklaring af en række forhold, herunder at sikre sig at de nødvendige økonomiske ressourcer er til stede. Der er desuden allerede igangsat en drøftelse af emnet inden for de museumsfaglige kredse. Naalakkersuisut bakker op omkring anbefalingen fra Nunatta Katersugaasivia Allagaateqarfialu om at søge repatrieringen gennemført igennem de normale museale kanaler. Henset hertil finder Naalakkersuisut det ikke på nuværende tidspunkt hensigtsmæssigt at anmode den Grønlandske Repræsentation i USA om bistand.

Naalakkersuisut er som nævnt indledningsvis enig i vigtigheden af at få mumierne tilbageført til Grønland og ønsker derfor, at de igangværende bestræbelser herfor konkretiseres i en målrettet handleplan herfor. Handleplanen vil skulle opliste, hvilke tiltag, der er nødvendige for at sikre tilbageførslen og en beskrivelse af forudsætningerne herfor, herunder økonomiske og administrative ressourcer. Handleplanen skal desuden skitsere en tidsplan for tilbageførslen. Som led i handleplanen vil det desuden være relevant at forholde sig til, i hvilket omfang og hvornår en inddragelse af den Grønlandske Repræsentation vil være hensigtsmæssig.

Naalakkersuisut fremsætter derfor følgende ændringsforslag:

”Naalakkersuisut pålægges at udarbejde en handleplan for tilbageførsel til Grønland af de grønlandske mumier i Peabody museet ved Harvard University. Handleplanen skal forelægges Inatsisartut senest i forbindelse med EM 2021.”